

φείλετο εἰς τὸν Χοσρόην Νουρσιδάν, ὅστις δι' αὐτοῦ ἠθέλησε νὰ προφυλαχθῇ ἀπὸ τῶν ἐπιδρομῶν τῶν Χαζάρων.

Ἡ πάροδος τοῦ Δερβέντ εἶναι ἀναντιρρήτως ἡ σπουδαιότερα διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς Περσίας, διότι καθ' ἅπαν τὸ μῆκος αὐτῆς ἐκτείνεται στέππη ὁμαλὴ συνεχομένη μεταξὺ τῆς Κασπίας θαλάσσης καὶ τῶν ὄρεων καὶ ἀποκρήμων βράχων. Μέρος τοῦ ἀρχαίου τείχους καίται σήμερον βεβυθισμένον ἐν τῇ θαλάσσῃ. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΕ' αἰῶνος ὁ γεωγράφος Ἀβδούρ Ρατῆδ ἔγραψεν ὅτι τὸ Βακού, ἡ γενέθλιος αὐτοῦ πόλις, εἶχεν ἤδη κατὰ μέρος βυθισθῇ ὑπὸ τῶν ὑδάτων, ἅτινα ἠπειλοῦν νὰ φθάσωσι καὶ αὐτὸ τὸ μέγα τῆς Βακού τέμενος.

Ἡ λέξις Δερβέντ περὶστὶ σημαίνει φραγμὸν, μεταφορικῶς δὲ ἡ πόλις αὕτη καλεῖται Πύλη τῶν πυλῶν ἢ Σιδηρᾶ πύλη. Ἐκεῖ πράγματι ἔκαιντο αἱ Κασπιαί πύλαι, ὀνομαζόμεναι οὕτως ἐκ τῆς γειτνιάσεως τῆς θαλάσσης· δὲν εἶναι ὅμως τόσον σοβαρὸν τὸ λάθος τοῦ Στράβωνος, τοποθετοῦντος αὐτὰς εἰς τὸ στενὸν τῆς Δαριέλας, ὅσον ὑπετέθη ἐὰν ᾔηται ἀληθές, ὥς πολλοὶ σχολιασταὶ ἐγνωμάτευσαν, ὅτι κοινὴν ἔχουσι τὴν ἐτυμολογίαν αἱ δύο ὀνομασίαι τοῦ ὄρους καὶ τῆς θαλάσσης.

Ἡ λέξις Καύκασος ἢ Καυκάς ὀλίγον συνηθίζεται μεταξὺ τῶν κατοίκων τῆς χώρας ταύτης, καὶ παρὰ τῷ λαῷ μάλιστα μόλις εἶναι γνωστή. Κατὰ γεωργιανὴν παράδοσιν τὸ ἀρχαῖον ὄνομα Καυκάς εἶναι τοῦ ἐνὸς ἐκ τῶν ὀκτὼ υἱῶν τοῦ πατριάρχου Θαργάμου, εἰς ὃν οἱ Ἀρμένιοι καὶ γενικῶς πάντες οἱ κάτοικοι τῆς αὐτῆς χώρας ἀποδίδουσι τὴν καταγωγὴν αὐτῶν. Εἰς τὴν σειρὰν ταύτην τῶν ὄρεων οἱ Ἀραβες δίδουσι τὸ ὄνομα Καθόχ, οἱ δὲ σύγχρονοι ἡμῶν Πέρσαι Κόχ καφ ἢ ὄρος τοῦ Κάφ, ὅπερ φαίνεται ἰσοδυναμοῦν πρὸς τὸ ὄρος τῶν ὀρέων ἢ τὸ κατ' ἐξοχὴν ὄρος. Κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους ἐπιστεῦετο ὅτι ὁ Καύκασος περιεστρέφετο περὶ τὸν κόσμον, διὸ καὶ οὕτως ἐκαλοῦντο τότε πάντα τὰ μεγάλα ὄρη.

Ἐν προσεχεῖ φύλλῳ τῆς Σαββατειαίας ἐπιθεωρήσεως θέλομεν διακλᾶναι τινὰ περὶ τῆς φυσικῆς ἱστορίας τοῦ Καυκάσου καὶ βραδύτερον περὶ τῆς Καυκασίας χώρας ὑπὸ ἱστορικὴν ἑποψίαν.

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΚΙΝΗΣΙΣ.

Ἐκηρύχθημεν ἐν καταστάσει εἰρήνης. Ἐὰν μοὶ ἐπιτρέπηται νὰ μαντεύσω, ἐὰν μοὶ ᾔηται συγκεχωρημένον νὰ παίξω, πρὸς στιγμὴν, πρόσωπον Κάλχαντος ἢ Τειρετίου, καὶ νὰ βυθίσω τὰ βλέμματά μου ἐντὸς τοῦ βαράθρου τοῦ μέλλοντος, θὰ σᾶς

εἰπῶ ὅτι τοῦ Ἀγίου Στεφάνου ἡ εἰρήνη εἶναι ἡ εἰρήνη ἣτις θὰ ρινίξῃ τὴν Ἀνατολήν.

Ἀλλ' οὐ φροντίζε Ἰπποκλείδῃ. Ἡμεῖς χορεύομεν ἐν Πέρσῃ. Εὐρισκόμεθα ἐν μέσαις ἀπόκρεω. Διερχόμεθα τὴν ἐποχὴν τῶν προσωπειῶν. Μεταμφιεζόμεθα ὡς ἡ πολιτικὴ, καὶ φοροῦμεν προσωπεῖον ὡς νὰ ἤμεθα διπλωμάται. Τὸ Σταυροδρόμιον προσπαθεῖ νὰ διασκαδᾷ, ἐνῶ, πέραν ἡ Πόλις, ὡς γραῖα λησμονήσασα καὶ χοροὺς καὶ ἀντιχόρους, κοιμᾶται καὶ ὀνειρεύεται, τίς οἶδεν ὅποια ὄνειρα, ἐκεῖθεν δὲ τὰ χωρία τοῦ Βοσπόρου ρέγγουσιν ὡς οἱ ἰκέται τοῦ Στρεψιάδου.

Ἡ ζωηρότης μας ὅμως εἶναι ἐπίπλαστος, εἶναι φημύθιον. Δὲν εἶναι ἐρύθημα, εἶναι βαρφή. Αἱ ἡμέραι τῆς Τυρινῆς ἐβδομάδος διέρχονται ψυχραὶ καὶ ἄνοστοι ὡς φυσιογνωμίαι Κοζάκων, οἵτινες ἐπωρελούμενοι τὰς ἀπόκρεω προσπαθοῦσι νὰ μᾶς μεταμφιέσωσιν εἰς Σλαῦους. Εἴμεθα κατηφεῖς καὶ μελαγχολικοί. Ἐχομεν περίλυπον τὴν καρδίαν ὡς Νιόβην ἀπολιθωθεῖσαν. Ὁμοιάζομεν τοὺς ὁδοιπόρους τῆς ἐρήμου, ὑπφραινομένους τὴν ὁσμὴν τῆς πνοῆς τοῦ Σιμούν. Ἀλλὰ, θαρτεῖν χρὴ τὰ χ' αὐριον ἔσσετ' ἄμεινον. Ἀς ἐπαναπαύσωμεν πάλιν τοὺς πόθους ἡμῶν εἰς τὴν ὁσιν τῆς ἐλπίδος. Θάρρος! Ἡ ἀπογοήτευσίς εἶναι τὸ πρῶτον βῆμα πρὸς τὴν κατάπτωσιν. Ἡ δειλία εἶναι πτώσις. Ὁ εἰπὼν ὅτι αἱ ἐλπίδες βόσκουσι τοὺς κενοὺς τῶν βροτῶν, ἦτο βλάξ. Μόνῃ ἡ ἐλπίς τρέφει, ἐνδυναμόνει καὶ ἰσχυροποιεῖ τῶν ἀδικουμένων ἐθνῶν τὴν ψυχὴν, ἣτις ἐπὶ τέλους κραδαιομένη ἐκρήγνυται εἰς ἀπέραντον φιλοπατρίας κόσμον κρημνίζουσα τὸν Γολιάθ διὰ τοῦ Δαυὶδ. Ὁ κολοσσός, ἡ ὕλη, δὲν εἶναι τὸ ἀπόλυτον ἰσχυρόν. Τὸ ἀπόλυτον ἰσχυρόν εἶναι ἡ δικαιοσύνη, εἰς ἣν ἀνήκει τὸ αὐριον, τὸ μέλλον.

Θαρτεῖν, λοιπὸν, χρὴ, τὸ δ' αὐριον ἔσσετ' ἄμεινον. Ἀς ἀγκυροβολήσωμεν τοὺς πόθους ἡμῶν ὅππῃ τῆς βαρβαροπνίχτου Σαλαμῖνος, εἰς τὸν τορπιλόφρακτον καὶ ἀσφαλῆ μυχὸν τοῦ κόλπου τοῦ Σαρωνικοῦ, καὶ ἐκ τῶν ἀπόκρεων οἰστρηλατούμενοι, ἔλθετε τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὴν Τερψιχόρην λατρεύοντες, νὰ εὐθυμήσωμεν, νὰ τραγωδήσωμεν, νὰ χορεύωμεν. Ὁ χορὸς εἶναι ἡ ποίησις τῶν ποδῶν. Ἐν χορεύητε καλὰ, θὰ εἰπῇ ὅτι ἔχετε εὐφυΐαν. εἰς τοὺς πόδας.

ὑπὸ τὸ φέγγος τῶν δημαρχικῶν φανῶν, οἵτινες ἐκ σεβασμοῦ βεβυθίσαι πρὸς τὰ ἄστρα, συστέλλονται νὰ φωτίσωσι περισσότερον, πλανηθῶμεν εἰς τὴν μεγάλην ἐδδὴν διὰ νὰ ἴδωμεν πῶς διασκαδᾷ τὸ Σταυροδρόμιον.

Τὸ ὥρολόγιον τῆς Ἀγίας Μαρίας τῶν Καπουκίνων σημαίνει τὴν ἐνάτην ὥραν. Εἶναι ἡ στιγμή καθ' ἣν οἱ προσωπιδοφόροι εἰσβάλλουσιν εἰς τὰς ὁδοὺς, οὐχὶ θορυβώδεις, φιλοσκόμιμονες, φιλοπαίγμονες, εὐφρεῖς, λωλοὶ καὶ σερπετοὶ, ἀλλ' ἡσυχοὶ, σοβαροὶ, λωθοὶ, μᾶλλον ὡς ἀκολουθοῦντες κηδεῖαν ἢ ὡς παρευόμενοι πρὸς χορὸν, καὶ ὑλακτούμενοι ὑπὸ ἀγάλης σκύλων, οἵτινες πεισθέντες, ὡς φαίνεται, ἐκ τῶν κατὰ τῶν μεταμφιέσεων φλογερῶν συγγραφῶν τοῦ Τατιανοῦ ἐπισκόπου τῆς Βαρκελώνης, ἐννοοῦσι νὰ καταδιώκωσι τοὺς προσωπιδοφόρους. Ἀμαξοὶ ἀγοραῖται συρόμενοι ὑφ' ἵππων τῶν ὁποίων τὴν ἰσχύνητα εὐσυνειδότης δύνανται νὰ φθονήσωσι τῆς Χάλης οἱ ἀσκηταί, καὶ φορεῖα φερόμενα ὑπὸ ῥωμαλέων Ἀρμενίων, κατ' εὐθεῖαν ἀπογόνων τοῦ Νῶε, ἐκφορτάνουσι τὰ φορτία αὐτῶν πρὸ τῶν εἰσόδων τοῦ Ἐλδοράδου καὶ τῆς Λέσχης τῆς Ἐμπορικῆς, αἵτινες, μολονότι ἔχομεν πλέον εἰρήνην, ἐξακολουθοῦσιν ἀκόμη καθ' ἐσπέραν πολιορκούμεναι.

Εἰσῆλθωμεν εἰς ἓν χορεῖον. Ἡ εἴσοδος εἶναι ἐλευθερία δι' ἓνα δημοσιογράφον καὶ διὰ τοὺς φίλους του. Εἴμεθα ἐπίδοτοι, εἴμεθα προνομιοῦχοι, μολονότι τὸ Σύνταγμα δὲν παραδέχεται τοιοῦτους. Δυνάμεθα νὰ χορεύσωμεν ὅσον θέλομεν. Ὁ δημοσιογράφος ἔχει περισσοτέραν ἐλευθερίαν εἰς τοὺς πόδας, ἢ εἰς τὴν κεφαλὴν.

Ἡ ἐν τῇ αἰθούσῃ συρροὴ εἶναι μεγίστη. Αἱ γυναῖκες εἰσι περισσότεραι παρὰ οἱ ἄνδρες. Διότι αἱ γυναῖκες ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ μὴ πληρόνωσι ποτε δικαίωμα εἰσόδου. Ἰδοὺ ἐν προνόμιον τὸ ὅποῖον οἱ ἄνδρες δὲν κατήρθωσαν ἀκόμη ν' ἀποκτήσωσι μεθ' ὅλα τὰ συντάγματα, τὰς δημοκρατίας καὶ τὰς ἐλευθερίας των. Καὶ ἔπειτα ἔχομεν τὰ ὠραῖα ταῦτα στρογγύλα καὶ θελκτικὰ πράγματα, ἅτινα καλοῦνται γυναῖκες κεφαλαὶ, νὰ φαντάζωνται δουλείας καὶ νὰ ὀνειροπωλῶσι χειραφετήσεις τῆς γυναικὸς, τῆς δι' ἐνὸς βλέμματός της συρούσης ἐκ τῆς βύρας του τὸν ἄνδρα, τὸν βασιλεύοντα δῆθεν ἐπὶ τοῦ κόσμου.

Πολυποίκιλοι καὶ παράδοξοι ἐνδυμασιῶν συνδυασμοὶ, ἰδιότροποι ἀντιθέσεις ὅλων τῶν χρωμάτων τοῦ οὐρανοῦ τόξου, στολὰὶ χρυσοκέντητοι, ταινίαι καὶ ἄνθη καὶ πτερὰ, ἱππόται τοῦ μεταίωνος καὶ Ἀχαρνᾶνες πτερόποδες, φουστανελλοφόροι, στέμμα χορεῦον τὰς ἀντιχορίας μετ' τὸν σκοῦρον τοῦ μαγεύου, ναῦται, ἀνθοπώλιδες, καζαμίαι ἀστρολογοῦντες, νύμφαι κηπαῖται, ἀδελφὴ τῆς Σιών πηδῶσα ὡς αἰεὶ μεθ' ἐνὸς Ποσειδῶνος, ἄνδρες μετημφιεσμένοι εἰς ζῶα καὶ χορεύοντες μετ' Ἐρώτων πτερωτῶν, Σάτυροι μετὰ Βαχχίδων ἀσέμνως ὀρχούμενοι, χεῖρες

ὡς κῶπαι προεκτεινόμεναι, καὶ πόδες ἀεροβατοῦντες, γέλωτες, περισπασμοὶ, ἀστείότητες βλακωδέστατοι, φωναὶ δύστηχοι, βραχνώδεις ὡς ἡ παίζουσα μουσικὴ, περιπτύξεις ἀναιδεῖς, συγκρούσεις, συρράξεις, γυμνότητες, ὠχρότητες, πελιδνότητες, πάντα ταῦτα καλυπτόμενα ὑπὸ πυκνοῦ νέφους καπνοῦ καὶ κονιορτοῦ, ἐντὸς ἀτμοσφαίρας ἀποπνεούσης τοῦ πότου τὴν βαρεῖαν ὁσμὴν, συναγελάζονται καὶ βράζουσιν ἐντὸς τῆς αἰθούσης, μεταβάλλοντα τὸν χορὸν εἰς παραζάλην, εἰς πανδαμόνιον.

* Ἀς ἐξέλθωμεν.

Πρὸ τῆς θύρας τοῦ Ἐλδοράδου ἡδυμελὴς Σερκίζης φορεὺς, ὡς λαζαρόνος ἀμέριμος, ἐξηπλωμένος κατὰ γῆς, ὑπὸ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ, ἐνθυμεῖται τὴν πατρίδα του τὴν φίλην, καὶ φανταζόμενος ἑαυτὸν ἐντὸς τῶν ῥωγμῶν τοῦ Ἀραράτ ἄδει πρὸς ταμπουράν:

Βάχ! ἴκτε γλῆθ ἴντζ μπῆς ζῶθ
Ἀραβοδοῦτζ πιτσές χοβῆκ
Τζαγγάτζ βρά κουκουραλῶθ
Γιῶθ μαζερὸν γκουσὶν παπγκίγκ
Πάιτς τσές χοβῆγκ ἱμ χαῖρενιάτς
Γκηνὰ ἀντζήρ σιρδές ἱπάτς.

Τοῦτο εἶναι πανακδεγγχτζαυτίσὺν δηλαδὴ ποίησις τὴν ὁποίαν — ἐπειδὴ ἔχομεν ἀπόκρεω — τὴν μεταμφιέζομεν εἰς ἐλληνίδα ὡς ἑξῆς:

Φύσητ' ἀεράκι ὁροσερὸ γλυκὸ χαριτωμένο
Παῖξε τῆς κόρης τὰ μαλλιά, καὶ μὲ τὰ ἄνθη παῖξε.
Πλὴν τῇ δικῇ μου τὴν καρδιά δὲν τὴν ὁροσίσεις. Ξένο,
Δὲν εἶς' ἀπ' τὴν πατρίδα μου. Πέρασε, φύγε, τρέξε.

Οὕτω μέχρι τῆς πρωῒας, πλανώμενον μέχρι κόρου, ἀπὸ χοροῦ εἰς χορὸν, καὶ εἰς ὠδεῖον ἀπὸ ὠδεῖου, ἐντὸς τοῦ περιορισμένου κύκλου τῶν καφενείων, τῶν ξενοδοχείων, τῶν πλακουντοπλαστείων καὶ τῶν ζυθοπωλείων του, νομίζει ὅτι διασκεδάζει τὸ Σταυροδρόμιον. Ὁ πόλεμος μᾶς ἀνῆρπασε καὶ τὰς ἀπόκρεω. Δὲν ἀπέμεινεν ἐξ αὐτῶν μηδὲ τὸ ἐν τρίτον. Ἐπαθον ἀκριβῶς ὅ,τι ἡ Θράκη καὶ ἡ Μακεδονία. Τὰ δύο τρίτα τῶν ἀπόκρεω καὶ τῆς εὐθυμίας μας παρεχωρήθησαν εἰς τὴν νέαν Βουλγαρίαν. Καὶ μολαταῦτα πάλιν ἄρκετὰ ἐχορεύσαμεν. Ἐνεκα τούτου ὁ Ζωσιμαῖς, τὸ ἀρμενικὸν νοσοκομεῖον, οἱ Μαρκεζῖνκι, οἱ Μακρεῖς, οἱ Δάνδολοι καὶ Σ/α ἀπέκτησαν ἐφέτος ἰδιαίτερα καὶ διακεκριμένα προνόμια ἐπὶ τῆς εὐγνωμοσύνης τῶν ποδῶν μας.

ΕΓΩ.

Ὁ ὑπεύθυνος Ε. ΠΑΠΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ.

ΤΥΠΟΙΣ ΒΟΥΤΥΡΑ καὶ Σ^α.